

בתי המשפט

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בפני כב' השופטת תמר סנונית פור

- 1 בחינת טובתו של הקטין במסגרת השלב השני דורשת ומחייבת בחינה האם מי מבני
2 המשפחה המורחבת אכן מתאים לאמצו.
3
- 4 בחינת הפסיקה מעלה כי על בית המשפט הדן בהליכי אימוץ לבחון עניינית האם בעולמו
5 של הקטין יש משפחה מורחבת, מי תרם או לא תרם לגידולו של הקטין, מי דמות
6 ההתקשרות שלו, מי מקיים עמו הסדרי ראייה, מי מעורב בהתפתחותו, מי חלילה פגע בו ומי
7 יכול להשפיע על גורלו. בחינה זאת נעשית כחלק מבירור טובתו של הקטין.
8
- 9 במסגרת בחינת טובתו של הקטין הספציפי, על בית המשפט לבחון מה תמונת עולמו של
10 הקטין וכחלק ממנה את תמונת משפחתו המורחבת (כבוד הנשיאה מכנה זאת בסעיף 27
11 לפסק דינה "סולידריות משפחתית").
12
- 13 בשלב זה, ככל שיש משפחה מורחבת בתמונה, השותפה ומבקשת לאמץ את הקטין, יש
14 לבחון את התאמתם לאימוץ.
15
- 16 בהלכת פלונית נבדקה דודתו של הקטין על ידי המומחה. קולה ועמדתה נשמעו בפני
17 הערכאות השונות.
18
- 19 טוענת ב"כ היועמ"ש כי גם אם נבדקה הדודה, עדיין אין לאפשר לה לקחת חלק בהליך ואין
20 ליתן לה כל מעמד משפטי בהליך. ב"כ הדודה וב"כ האב עותרים לשיתופה של הדודה,
21 שמיעת קולה וצירופה להליך.
22
- 23 בהלכת פלונית צוין מפורשות כי הדודה נשמעה בפני בית המשפט. יתרה מכך, שם עוד
24 ניצבו אלה מול אלה: הורי האומנה מול הדודה, דבר אשר על פי חוק האימוץ כדרך כלל
25 אינו אפשרי, מאחר שצו האימוץ מהווה הליך נפרד להליך הכרזת הקטין בר אימוץ כלפי
26 הוריו.
27

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

101. סבורני, כי אם בית המשפט נדרש לביצוע בדיקה עניינית ומעמיקה של המשפחה המורחבת במסגרת השלב השני, כאשר ברור כי הקטין הוכרז בר אימוץ כלפי הוריו הביולוגיים, וכאשר בוצעו בדיקות מקצועיות על ידי המומחה למשפחה המורחבת, אין מנוס אלא מצירופם להליך, ולא רק לשמיעת קולם באופן חלקי במסגרת הבדיקות הנערכות אצל המומחה או בחקירות או בטיעון קצר בעל פה.
102. אי צירופם של בני המשפחה הרלוונטיים להליך תגרום למצב משפטי שבו גורלו של אדם וגורל משפחתו מוכרע מבלי שביהמ"ש מאפשר לו כלים משפטיים להתמודד עם טענות ישירות שמופנות כלפיו (לחיוב או לשלילה). נדרש לברר מה עמדתם של בני המשפחה - בעד או נגד חוות הדעת. יש צורך לאפשר להם להשמיע את קולם מבחינה משפטית, באופן עצמאי, שאינו באמצעות ב"כ היועמ"ש או באמצעות אחד ההורים, אלא כגורם נפרד, נדרש והכרחי להליך. מדובר באחד מיסודות המשפט - צירוף ושמיעה של אדם שעלול להיפגע ישירות מהחלטה שיפוטית.
103. יש לאפשר למשפחה המורחבת, שחוות הדעת נוגעת להם באופן ישיר, להתמודד מבחינה משפטית ודיונית עם תוצאות חוות הדעת, לחיוב או לשלילה. הדבר עולה ונובע מביור טובתו של הקטין הספציפי, ונדרש לכך. בכל דרך דיונית אחרת, יקופחו זכויותיו של הקטין ולא יתאפשר לבית המשפט לרדת לחקר האמת ולחקר ביורו טובתו של הקטין הספציפי.
104. ויודגש, אין מדובר בצירופם להליך בשלב הראשון, אלא אך ורק בשלב השני, כאשר מתברר בתיק הספציפי על נסיבותיו, כי יש צורך לשמוע את קולם באופן מהותי, אמיתי ומעמיק, כחלק מטובתו של הקטין הספציפי. קרי, אין מדובר בצירוף אוטומטי, אלא אך ורק לאחר שהנסיבות הינן כאלה כי מי שנותר למעשה כצד יחיד בהליך אל מול ב"כ היועמ"ש (לאחר שהקטין הוכרז בר אימוץ כלפי הוריו) היא אותה משפחה מורחבת המבקשת לאמץ את הקטין.

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

105. עולה מכך, כי במקרים מתאימים וחריגים, יש להורות בשלב השני על צירופם של בני המשפחה המורחבת להליך, ולאפשר להם להיות חלק משמעותי ואמיתי בהליך, לרבות טיעונים בעל פה, השתתפות בדיונים, חקירות, סיכומים, קבלת חוות דעת המומחה וכיוצ"ב.
106. יודגש – אין מי שייפגע מההחלטה לצירוף בני המשפחה המורחבת בשלב השני, כאשר ברור כי מתקיימות העילות להכרזת הקטין בר אימוץ כלפי שני הוריו. מי שמתמודד עם טענות המשפחה המורחבת בשלב הזה היא ב"כ היועמ"ש בלבד.
107. זכויותיו הדיוניות של ב"כ היועמ"ש בוודאי לא תיפגענה מצירופם להליך של בני המשפחה המורחבת. בעוד שזכויותיו של הקטין תקבלנה מענה ותוגשמה בצורה המיטבית עם צירופם להליך של בני משפחתו.
108. זאת, אף בהתעלם מפערי הכוחות המובנים בין המדינה, כמגישת ההליך, לבין המשיבים בבקשה ובני המשפחה המורחבת, אשר לעולם ימצאו בנקודת פתיחה חלשה יותר. צירופם להליך של בני המשפחה המתאימים נותן מענה, גם אם חלקי, לאותו אי שוויון מובנה וטבעי שבין המדינה לבין המשיבים ובין המדינה לבני המשפחה המורחבת בהליך האימוץ.
109. עניין נוסף התומך בצירוף של המשפחה המורחבת קשור לבחינת היסודות הקשורים לאימוץ תוך משפחתי. באימוץ זה חוזרות רשויות הרווחה שוב ושוב על כך שעל בני המשפחה המורחבת להיות גורם נפרד ועצמאי מהורי הקטין. עניין זה עולה באופן תדיר הן בעת הבדיקות אצל המומחה והן בעת החקירות לאחר מכן. נטען ע"י רשויות הרווחה כי יש לוודא כי בני המשפחה הינם ישות נפרדת להורים הביולוגיים, כי יידעו להפריד בין צרכיהם, צרכי הקטין וצרכי ההורים הביולוגיים וידעו להעדיף תמיד את טובת הקטין על פני צרכי הוריו. בנסיבות הללו, כאשר עניין זה דורש בדיקה ישירה של בני המשפחה – יש צורך לאפשר להם להתמודד עם טענה זו. יתרה מכך, אם טענת ב"כ היועמ"ש הינה שעל

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

כב' השופטת תמר סנונית פורר

בפני

- 1 בני המשפחה להוכיח נפרדותם בפועל באימוץ, מוקשית בעיני הטענה כי דווקא כאשר הם
- 2 מבקשים להיות ישות נפרדת, קיימת לכך התנגדות.
- 3
- 4 110. צירוף בני המשפחה המורחבת, במקרים מתאימים, הינו מידתי, סביר ביותר ואף נדרש
- 5 בתיקי אימוץ מתאימים, שהסעד המתבקש בהם הינו פגיעה בזכות יסוד ובירור טובתו של
- 6 קטין שעתידי עומד על הפרק ונתון לבחינה המשמעותית ביותר בחייו.
- 7
- 8 111. אשר על כן, לאחר בחינת הלכת פלונית מהבחינה הדינית, עולה כי למעשה רובו ככולו של
- 9 הדיון עסק בהתאמתה של הדודה לאימוצו של הקטין ושמיעת קולה, עמדתה ועמדת ב"כ.
- 10 גם בית המשפט העליון ציין כי בחינת עמדתה של הדודה והתאמתה לאימוצו של הקטין
- 11 נעשית אך ורק בשלב השני של ההליך ולא במסגרת השלב הראשון.
- 12
- 13 112. פועל יוצא, כי במקרים מתאימים וחריגים יש לאפשר צירוף להליך של המשפחה
- 14 המורחבת, לרבות זכות טיעון וייצוג.
- 15
- 16 ג. מעמדה ושיתופה של הדודה בהליך דנן
- 17
- 18 113. לאחר שנמצאנו כי יש מקום במקרים מתאימים להורות על צירוף בני המשפחה
- 19 המורחבת, יש לבחון האם במקרה דנן מתקיימים התנאים לצירופה של הדודה להליך
- 20 שבפניי.
- 21
- 22 114. יצוין, כי בראשית ההליכים, הוריתי ביום 4.11.14 על צירוף בני המשפחה המורחבת. לאחר
- 23 מכן, הוגשה ברי"ע לבית המשפט המחוזי. בפסק הדין בבר"ע 3/14 פסק בית המשפט המחוזי
- 24 כי בני המשפחה לא יצורפו, אולם אישר את ההחלטה לבחון ולבדוק את התאמתם לאימוץ
- 25 הקטין. בשל כך, נדחתה הבר"ע בכל הנוגע להעברת הקטין למשפחה עם כוונות אימוץ לפי
- 26 סעיף 12(ג) לחוק.
- 27

בתי המשפט

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

115. בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי, נמשכו הבדיקות אצל המומחה. אולם, חל בינתיים
שינוי נסיבות מהותי - בסמוך לכך, הידרדר מצבה הבריאותי של הסבתא עד לפטירתה
המצערת בחודש 3/2015. בשל כך, נדרשו עוד החלטות ביניים לגבי הבדיקות שייערכו על
ידי המומחה.
116. בסופו של יום, הוגשה חוות דעת המומחה התומכת בבקשתה של הדודה לאימוץ הקטין.
117. ב"כ היועמ"ש התנגדה להעברת חוות הדעת לדודה, התנגדה לנוכחותה ונוכחות ב"כ
בדיונים ולחקירות מטעמה.
118. ביום 18.2.15 אישרתי את העברת חוות דעת המומחה לדודה.
119. ביום 19.4.2015, לאחר התנגדות חוזרת של ב"כ היועמ"ש לשמיעת קולה של הדודה גם
לאחר קבלת חוות דעת המומחה, והתנגדותה לעצם הימצאותם באולם ושמיעת טענותיהם,
דחיתי את הבקשה בדיון במעמד הצדדים, ואפשרתי לדודה ולאביה להיות באולם וכן לב"כ
לחקור.
120. לאחר מועד הדיון, הוגשה בקשה על ידי ב"כ היועמ"ש לעיון מחדש, החוזרת על טענותיה כי
אין לשמוע את הדודה ואין לאפשר לה להיות נוכחת בדיונים ולחקור את המומחה.
121. ביום 26.4.15 לאחר בקשה חוזרת של ב"כ היועמ"ש המתנגדת לכל נוכחות ולכל שמיעה של
הדודה, הוריתי בדיון במעמד הצדדים כי אני מאפשרת לדודה ולאביה להיות נוכחים בדיון
ומאפשרת שוב לב"כ לחקור בכל הנוגע לחוות דעת המומחה. במסגרת זו הוריתי את
הדברים הבאים:

1. ביום 19.4.15 ניתנה החלטתי במעמד הצדדים לעניין
אפשרות בני המשפחה (הדודה ואביה) להיות נוכחים בדיון.

בתי המשפט

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בפני

כב' השופטת תמר סנונית פורר

- כמו-כן, קבעתי כי לב"כ תינתן אפשרות לחקור את המומחה על חוות הדעת ככל שתחפוץ בכך.
2. אני סבורה כי החלטתי זו עונה ומתיישבת עם החלטת בית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי קבע מפורשות כי בני המשפחה לא יצורפו להליך עם זאת קבע מפורשות כי אין להתערב בהחלטת בית משפט זה לבצע בדיקות לגביהם לצורך אימוץ בתוך המשפחה.
3. אני סבורה כי כפי שצינתי בהחלטה מיום 19.4.15 כי חוות הדעת מתייחסת באופן ישיר גם לגבי הדודה וגם לגבי אביה. יש לאפשר להם להתמודד עם חוות הדעת. התמודדות עם חוות הדעת הינה במסגרת ההליך המשפטי בתוך כתליו של ביהמ"ש וגם באמצעות של שאלות למומחה על חוות הדעת.
4. בית המשפט המחוזי אפשר ואישר את בדיקתם. בנסיבות הללו, אכן, נוצר מצב שבו הם אינם צד להליך מבחינה פורמלית אולם יש לאפשר להם להתמודד עם תוצאות חוות הדעת בעניינם. הדרך היחידה להתמודד מבחינה משפטית עם תוצאות חוות הדעת, היא לאפשר לעו"ד לחקור את העדים.
5. בכל הנוגע לסעיף 8 לבקשה יצוין כידוע לכל הנוכחים כי ההחלטה לגבי בדיקתה של הדודה ניתנה ממזמן לאור מצבה הבריאותי של הסבתא אשר בינתיים לדאבון הלב נפטרה. לא מצאתי כי בשל פרט זה יש מקום בשלב הזה, שלא לאפשר את החקירה. בין כך ובין כך ציינה עו"ד קוזקוב כי הייצוג הוסדר על ידי הסיוע המשפטי.
6. אני מסכימה לטיעון המופיע בבקשת ב"כ היועמ"ש כי מדובר בתיק מורכב שיש לנהוג בו ברגישות רבה. אני סבורה כי הדברים שנקבעו על ידי עונים על כך וכי ההתייחסות של כל המעורבים בתיק עד עתה, גם היא כזו ויש בסופו של יום, לברר את הדברים באופן מהותי, אמיתי וענייני תוך אפשרות

בתי המשפט

אמ"צ 10-14-24637

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

כב' השופטת תמר סנונית פורר

בפני

לבחון באופן מעמיק את טובתו של הקטין, שהוא כתמיד
עיקרו של התיק.

7. אשר על כן, הבקשה לעיון חוזר - נדחית. "

1

2

122. ביום 17.5.15 הוריתי על הגשת סיכומים גם על ידי הדודה:

"עם כל החריגות של תיק זה וכפי שצוין גם בפרוטוקולים הקודמים
לגבי הצורך לקבל גם את עמדת הדודה אף שאיננה צד להליך, אני
סבורה כי אין מנוס אלא להורות גם על סיכומי ב"כ של הדודה. המצב
המשפטי הייחודי ידוע על כל ב"כ והן תוכלנה לטעון טענות גם בעניין
זה בסיכומיהן. הסיכומים יוגשו 20 יום לאחר קבלת סיכומי ב"כ
המשיבים. "

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

123. לאחר בחינת הטענות המלומדות של ב"כ הצדדים ולאחר בחינה של נסיבות התיק -
שוכנעתי כי בתיק זה, על נסיבותיו הייחודיות, מתקיימים כל התנאים לצירופה המהותי
של הדודה כצד להליך, לאחר הכרזת הקטין בר אימוץ כלפי הוריו. יתרה מכך, אני סבורה
כי צירוף זה הינו הכרחי לצורך בחינת טובתו של הקטין. צירוף זה עולה בקנה אחד עם
ההחלטה בבר"ע 3/14 ועם הלכת פלונית.

124. כבוד השופט גייפמן, במסגרת פסק הדין בבר"ע 3/14, שב ומדגיש את השלב בו התיק היה
מצוי אותה עת - השלב הראשון טרם הכרזת הקטין בר אימוץ כלפי הוריו. כבוד השופט
גייפמן לא שלל שמיעת קולם של בני המשפחה לאחר קבלת חוות דעת המומחה ולא שלל
שמיעת טענותיהם לגבי אימוץ הקטין.

125. כבוד השופט גייפמן קובע בפסק דינו כך:

"תקנות סדר הדין האזרחי מורות בעקבות חוק האימוץ, שהמשיבים
בהליך שעניינו הכרזת קטין כבר-אימוץ יהיו ההורים [ראו תקנה
277(א) לתקנות סדר הדין האזרחי].

[...]

בתי המשפט

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

כב' השופטת תמר סנונית פורר

בפני

שנית, הליך הכרזת הקטין כבר-אימוץ תוצאתו ניתוק ההורות המשפטית מן ההורים הביולוגיים.

[...]

ריבוי בעלי דין בהליך של הכרזת הקטין כבר-אימוץ יכביד על ניהול ההליך, וימנע ניהול ההליך במהירות וביעילות, וזאת כאשר חלוף הזמן עשוי לפעול כנגד טובת הקטין.

[...]

בד בבד, כחלק משקילת טובת הקטין קולה של המשפחה, לרבות הסבים, נשמע בפני בית המשפט בבואו לשקול האם להכריז על הקטין כבר-אימוץ, ואף הסבים משתתפים בבדיקת מסוגלות הורית אליה הפנה בית משפט קמא. תוצאה זו אינה מצדיקה מתן זכות ייצוג וטיעון בשלב של הכרזת הקטין כבר-אימוץ.

אין מקום לתת לסבים מעמד משפטי בשלב הראשון של הליכי האימוץ ולצרפם כצד להליך". (ההדגשות שלי).

126. בית המשפט המחוזי לא שלל את צירופה של הדודה בשלב השני כחלק מבחינת טובתו של הקטין באימוצו על ידה. בית המשפט המחוזי, ברחל בתך הקטנה, שב וציין במסגרת פסק דינו, כי מצויים אנו בשלב הראשון וטרם שהוכרע מצבם המשפטי של ההורים. כבוד השופט גייפמן ערך אבחנה ברורה, כי אין ליתן מעמד למשפחה המורחבת בהליך הכרזה על הקטין כבר אימוץ בשלב הראשון.

127. המשפחה המורחבת לא יכולה ליתן דעתה האם יימסר הקטין לאימוץ אם לאו (מלבד החרג הקבוע בחוק לעניין פטירת ההורים הביולוגיים). החלטה זו נתונה לבחינת עמדת הורי הקטין ומסוגלותם ותו לא. אין באי הסכמת הסבים כדי לא למסור הקטין לאימוץ. אולם, בכל הנוגע לשלב השני, ולאחר שהקטין הוכרז בר אימוץ כלפי הוריו והגיעה העת לבחינת זהות המאמץ, שונה הדבר לעניין עמדת הסבים לרצונם באימוץ הקטין על ידם. עמדה זו, עליה להיבחן ביתר שאת ולשם כך יש לאפשר גם בדיקתם על ידי המומחה. בית המשפט המחוזי לא שלל את קבלת עמדתם המהותית לאחר מכן. יתרה מכך, פסק הדין בבית המשפט המחוזי כאשר דחה את הבקשה לפי סעיף 12(ג) לחוק האימוץ מציין

בתי המשפט

אמ"צ 10-14-24637

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

כב' השופטת תמר סנונית פורר

בפני

מפורשות כי הסיבה העיקרית לכך היא לאפשר לסבתא להיבדק על ידי המומחה ולהוות
חלופה לגידול הקטין באמצעות עזרה מתאימה.

128. בית המשפט המחוזי קבע ברורות את הצורך בבחינת המשפחה המורחבת ומיצוי ההליך
באופן המיטיב עם הקטין בציינו:

"העברה של הקטין למשפחה אומנת עם כוונת אימוץ עלולה לאיין
את בדיקת החלופה של השארת הקטין בבית הסבתא, המשתייכת
למשפחתו הביולוגית של האב.

[...]

השמה של הקטין במשפחה אומנת עם כוונת אימוץ עלולה למנוע
מהסבתא להוכיח שיפור במסוגלותה ההורית ולמנוע את בדיקת
החלופה לפיה יש ליתן לסבתא לגדל את הקטין עם עזרה מתאימה".

129. יש לציין, כי ממתן החלטת בית המשפט המחוזי בבר"ע השתנו הנסיבות במספר אופנים.
ראשית, סבתו של הקטין נפטרה בנסיבות טראגיות, והדמות המרכזית במשפחה המורחבת
אשר הביעה רצונה לאמץ הקטין וכן הוכיחה נכונותה לעשות כן – ובאופן מיידי – היא
הדודה. שנית, והיא מהווה שינוי הנסיבות המרכזי בענייננו – הוכח כי הוריו הביולוגיים של
הקטין חסרי מסוגלות הורית. הם נתנו הסכמתם לאימוץ הקטין והקטין הוכרז בר אימוץ
כלפיהם. ההורים לא לקחו כל חלק משמעותי בהליך בכל צורה שהיא והם לא מקיימים
הסדרי ראייה עם הקטין כלל.

130. מראשית ההליך, ניתן היה להתרשם כי הוריו הביולוגיים של הקטין אינם מעוניינים לגדלו
ואף מבקשים כי הקטין יועבר לגידול על ידי אחרים, כאשר המחלוקת ביניהם הייתה בדבר
זהות המאמצים. ההורים אף טענו טענות אלו בדיון שנערך לפני. מאחר שדובר היה
בתחילת ההליכים טרם ניתן צו להכרזת הקטין בר אימוץ כלפי הוריו. עם התקדמות
ההליכים בתיק, התמונה הלכה והתבהרה וכך התחזק הרושם כי הורי הקטין שניהם
נעדרים מסוגלות הורית וכי הקטין וענייניו אינם ניצבים בראש מעייניהם. ההורים לא
הגיעו למרבית הדיונים בבית המשפט והאב, כאמור לעיל, שינה עמדתו מעת לעת.

בתי המשפט

אמ"צ 24637-10-14

28.10.2015

בית משפט לענייני משפחה

מחוז תל אביב

בפני כב' השופטת תמר סנונית פורר

131. לאור האמור לעיל, וכעולה מפסק דינו של בית המשפט המחוזי בבר"ע 3/14 – שיתופה של הדודה בהליך נדרש והכרחי לאחר ההכרעה בשלב הראשון.
132. שיתופה של הדודה בהליך עולה בקנה אחד עם הלכת פלונית. שם נערכה בפועל הבחינה של טובתו של הקטין בשלב השני באימוצו על ידי הדודה או על ידי ההורים האומנים.
133. הדודה לקחה חלק פעיל בכל ההליכים המשפטיים הנוגעים לקטין, הגם שלא ניתן לה מעמד פורמאלי בהליכים. היא הגיעה לכל הדיונים שהתקיימו בעניינו של הקטין בפני בית משפט זה, וכן מבחינת פרוטוקולים של בית המשפט לנוער שצורפו לכתבי הטענות בהליך זה, ניתן היה ללמוד כי הדבר היה גם שם.
134. מעבר למעורבותה של הדודה בהליכים המשפטיים, היא שיתפה פעולה באופן מלא עם עורכי חוות הדעת. לשם כך נדרשה להגיע לאזור המרכז, בעוד היא מתגוררת בדימונה ומשרתת באזור הדרום, ולבצע אבחונים שונים וכו'. הדודה ביצעה את כל הנדרש ממנה בחפץ לב וללא כל סייג. מסקנות חוות הדעת מדברות בעד עצמן ויובאו בהמשך.
135. הדודה היא הגורם המשפחתי היחיד שהתמיד בביקורים והסדרי הראיה עם הקטין בפרט וביתר שאת לאחר פטירת אימה.
136. עקביותה ומסירותה של הדודה בכל הנוגע לקטין, על אף המורכבות המשפחתית הקשה ועל אף הנסיבות המצערות בעיצומם של ההליכים הייתה מעוררת הערכה, בייחוד לאור גילה של הדודה והבגרות יוצאת הדופן שגילתה.
137. הדודה הייתה הגורם הבוגר היחיד אשר התמיד להגיע להסדרי הראיה עם הקטין, בעוד הוריו לא הגיעו. הדודה החליפה למעשה את תפקידם. ניכר מחוות הדעת של המומחה כי הדודה הינה דמות מובחנת עבור הקטין וניכר כי דואגת לשלומו. בנסיבות הללו כל בחינה של טובתו של הקטין מחייבת שמיעתה של הדודה ובחינת עמדתה.